

Phát triển ngôn ngữ và hình thành văn hóa đọc cho trẻ mầm non

ThS. Dương Thị Yến

Giảng viên Khoa Giáo dục Mầm non, Trường Đại học Hải Dương

Email: duongthiyencdhd@gmail.com

Ngày nhận bài: 29/12/2025

Ngày chấp nhận đăng: 13/3/2026

Tóm tắt - Phát triển ngôn ngữ và hình thành văn hóa đọc cho trẻ mầm non là nhiệm vụ nền tảng trong giáo dục mầm non, có ý nghĩa quyết định đối với sự phát triển nhận thức, giao tiếp và sự sẵn sàng học tập của trẻ ở các bậc học tiếp theo. Bài báo tập trung làm rõ cơ sở lý luận và thực trạng về phát triển ngôn ngữ và làm quen với văn hóa đọc cho trẻ mầm non; phân tích mối quan hệ hữu cơ giữa hai lĩnh vực này trong quá trình giáo dục trẻ. Trên cơ sở nghiên cứu lý luận, tổng hợp và phân tích tài liệu, bài viết đồng thời tiếp cận thực tiễn tổ chức hoạt động giáo dục tại một số cơ sở đào tạo giáo viên mầm non, qua đó chỉ ra những định hướng tổ chức hoạt động nhằm nâng cao hiệu quả phát triển ngôn ngữ gắn với hình thành văn hóa đọc cho trẻ.

Từ khóa - Phát triển ngôn ngữ, văn hóa đọc, làm quen với đọc, giáo dục mầm non.

1. ĐẶT VẤN ĐỀ

Ngôn ngữ giữ vai trò nền tảng trong sự phát triển nhận thức, giao tiếp và nhân cách của trẻ mầm non, đồng thời là tiền đề quan trọng cho việc học tập ở các bậc học tiếp theo. Giai đoạn mầm non được xem là “thời kỳ vàng” để hình thành và phát triển năng lực ngôn ngữ. Các nghiên cứu của Whitehurst và Lonigan nhấn mạnh vào việc nhận diện mặt chữ, âm tiết và ý thức về sách ngay từ 3 - 5 tuổi hay GS.TS. Nguyễn Xuân Khoa và PGS.TS. Cao Thị Thặng nhấn mạnh việc phát triển ngôn ngữ thông qua các hoạt động vui chơi, âm nhạc và hội họa thay vì các tiết học gò bó. Do đó việc tổ chức các hoạt động giáo dục phù hợp trong giai đoạn này có ý nghĩa đặc biệt quan trọng.

Tuy nhiên, thực tiễn giáo dục mầm non hiện nay cho thấy việc phát triển ngôn ngữ cho trẻ chưa được gắn kết chặt chẽ với hoạt động làm quen với văn hóa đọc. Nhiều trẻ còn hạn chế về vốn từ, khả năng diễn đạt chưa mạch lạc và ít hứng thú với sách, ảnh hưởng đến sự sẵn sàng học đọc - viết khi vào tiểu học. Nguyên nhân chủ yếu xuất phát từ môi trường ngôn ngữ chưa phong phú và cách tổ chức hoạt động làm quen với đọc còn mang tính hình thức.

Xuất phát từ yêu cầu đổi mới giáo dục mầm non, nghiên cứu phát triển ngôn ngữ gắn với làm quen văn hóa đọc cho trẻ mầm non là cần thiết, góp phần nâng cao chất lượng chăm sóc - giáo dục trẻ và đáp ứng mục tiêu phát triển toàn diện trong giai đoạn hiện nay.

2. NỘI DUNG

2.1. Cơ sở lý luận về phát triển ngôn ngữ cho trẻ mầm non

2.1.1. Khái niệm và vai trò của phát triển ngôn ngữ

Phát triển ngôn ngữ cho trẻ mầm non là quá trình hình thành và hoàn thiện năng lực sử dụng tiếng mẹ đẻ thông qua các kỹ năng nghe và nói, bao gồm phát âm đúng, mở rộng vốn từ, sử dụng câu phù hợp với quy tắc ngữ pháp và diễn đạt mạch lạc trong giao tiếp. Đây là quá trình mang tính liên tục, chịu ảnh hưởng trực tiếp của môi trường giáo dục và các hình thức tổ chức hoạt động trong nhà trường mầm non.

Ngôn ngữ giữ vai trò nền tảng trong sự phát triển toàn diện của trẻ. Trước hết, ngôn ngữ là phương tiện giao tiếp cơ bản, giúp trẻ bộc lộ nhu cầu, cảm xúc và thiết lập các mối quan hệ xã hội. Đồng thời, ngôn ngữ là công cụ của tư duy, góp phần hình thành biểu tượng, phát triển khả năng nhận thức và tổ chức hoạt động học tập. Đối với trẻ mầm non, sự phát triển ngôn ngữ tốt còn là tiền đề quan trọng để trẻ làm quen với chữ viết và sẵn sàng học đọc - viết ở bậc tiểu học. Vì vậy, phát triển ngôn ngữ cần được xác định là nhiệm vụ trung tâm trong giáo dục mầm non, gắn kết chặt chẽ với các lĩnh vực giáo dục khác nhằm đáp ứng mục tiêu phát triển toàn diện cho trẻ.

2.1.2. Nội dung phát triển ngôn ngữ cho trẻ mầm non

Nội dung phát triển ngôn ngữ cho trẻ mầm non được xây dựng theo hướng toàn diện, phù hợp với đặc điểm phát triển của trẻ và mục tiêu chương trình giáo dục mầm non. Trọng tâm của nội dung này là giúp trẻ hình thành và hoàn thiện năng lực sử dụng tiếng mẹ đẻ trong giao tiếp và học tập.

Trước hết, phát triển ngôn ngữ cho trẻ mầm non bao gồm rèn luyện phát âm đúng và rõ ràng, giúp trẻ sử dụng giọng nói, ngữ điệu phù hợp trong giao tiếp. Bên cạnh đó, làm giàu vốn từ và nâng cao khả năng sử dụng từ là nội dung cốt lõi, giúp trẻ hiểu đúng nghĩa của từ và vận dụng linh hoạt trong các tình huống khác nhau.

Một nội dung quan trọng khác là phát triển khả năng sử dụng câu đúng ngữ pháp và diễn đạt mạch lạc thông qua các hoạt động trò chuyện, kể chuyện và trình bày ý kiến cá nhân. Đồng thời, việc làm quen với ngôn ngữ văn học trong thơ, truyện góp phần bồi dưỡng cảm xúc, trí tưởng tượng và khả năng diễn đạt biểu cảm cho trẻ.

Ngoài ra, nội dung phát triển ngôn ngữ còn hướng tới chuẩn bị những cơ sở ban đầu cho trẻ làm quen với chữ viết, tạo tiền đề cho việc học đọc - viết ở bậc tiểu học. Các nội dung này cần được triển khai một cách nhẹ nhàng, tự nhiên, đảm bảo phù hợp với đặc điểm tâm sinh lý của trẻ mầm non.

2.1.3. Phát triển ngôn ngữ thông qua các hoạt động giáo dục

Phát triển ngôn ngữ cho trẻ mầm non được thực hiện hiệu quả thông qua hệ thống các hoạt động giáo dục được tổ chức một cách khoa học và phù hợp với đặc điểm lứa tuổi. Các hoạt động này tạo điều kiện để trẻ thường xuyên giao tiếp, sử dụng ngôn ngữ trong những tình huống đa dạng và gần gũi với đời sống.

Trước hết, hoạt động học có chủ đích như khám phá khoa học và làm quen với môi trường xung quanh, làm quen với tác phẩm văn học, âm nhạc, tạo hình... giúp trẻ rèn luyện phát âm, mở rộng vốn từ và hình thành khả năng diễn đạt mạch lạc. Hoạt động vui chơi (hoạt động chủ đạo của trẻ mầm non) là môi trường tự nhiên để trẻ giao tiếp, trao đổi và phát triển ngôn ngữ thông qua tương tác với bạn bè và giáo viên. Bên cạnh đó, trong hoạt động sinh hoạt hằng ngày và trải nghiệm thực tế trẻ được làm quen với ngôn ngữ gắn với hành động và tình huống cụ thể, qua đó nâng cao khả năng nghe và nói.

Như vậy, việc tích hợp nội dung phát triển ngôn ngữ trong mọi hoạt động giáo dục không chỉ nâng cao hiệu quả giao tiếp của trẻ mà còn tạo nền tảng vững chắc cho việc làm quen với đọc và học tập ở các bậc học tiếp theo.

2.1.4. Văn hóa đọc và hoạt động làm quen với đọc ở trẻ mầm non

2.1.4.1. Khái niệm và ý nghĩa

Văn hóa đọc và hoạt động làm quen với đọc ở trẻ mầm non là quá trình tổ chức các hoạt động giáo dục nhằm hình thành ở trẻ hứng thú, thái độ tích cực và những hiểu biết ban đầu về sách, chữ viết và các loại hình văn bản quen thuộc. Hoạt động này không nhằm dạy trẻ học đọc và viết sớm, mà hướng tới giúp trẻ nhận thức được giá trị và chức năng của chữ viết, từ đó khơi dậy nhu cầu tiếp cận sách một cách tự nhiên.

Về ý nghĩa, văn hóa đọc và hoạt động làm quen với đọc góp phần trực tiếp vào việc phát triển ngôn ngữ cho trẻ mầm non. Việc thường xuyên tiếp xúc với sách giúp trẻ mở rộng vốn từ, nâng cao khả năng nghe hiểu và hình thành ngôn ngữ mạch lạc, giàu biểu cảm. Đồng thời, các hoạt động đọc sách và trò chuyện về nội dung sách còn bồi dưỡng khả năng tư duy, trí tưởng tượng và cảm xúc thẩm mỹ của trẻ.

Không chỉ dừng lại ở giá trị ngôn ngữ, văn hóa đọc và hoạt động làm quen với đọc còn góp phần hình thành ở trẻ thói quen học tập tích cực, ý thức giữ gìn sách và thái độ trân trọng tri thức. Đây là nền tảng quan trọng cho việc học đọc, học viết và học tập suốt đời, khẳng định vai trò

thiết yếu của làm quen với văn hóa đọc trong giáo dục mầm non hiện nay.

2.1.4.2. Mối quan hệ giữa phát triển ngôn ngữ và làm quen với đọc

Phát triển ngôn ngữ và làm quen với đọc có mối quan hệ biện chứng, tác động qua lại chặt chẽ trong quá trình giáo dục trẻ mầm non. Ngôn ngữ nói là nền tảng trực tiếp của hoạt động đọc, trong khi làm quen với đọc lại góp phần quan trọng vào việc mở rộng và hoàn thiện năng lực ngôn ngữ của trẻ. Sự phát triển hài hòa giữa hai lĩnh vực này tạo tiền đề vững chắc cho quá trình học tập của trẻ ở các bậc học tiếp theo.

Một mặt, phát triển ngôn ngữ giữ vai trò nền tảng đối với việc làm quen với đọc. Vốn từ phong phú, khả năng phát âm chuẩn, nghe hiểu tốt và diễn đạt mạch lạc giúp trẻ dễ dàng nhận diện chữ viết, hiểu nội dung văn bản và kết nối ký hiệu chữ với ý nghĩa ngôn ngữ. Trẻ có năng lực ngôn ngữ nói tốt thường thể hiện sự hứng thú và tự tin hơn khi tiếp xúc với sách và các hoạt động liên quan đến chữ viết.

Ở chiều ngược lại, các hoạt động làm quen với đọc lại tạo môi trường thuận lợi để phát triển ngôn ngữ cho trẻ mầm non. Việc thường xuyên nghe đọc sách, kể chuyện, trao đổi về nội dung sách giúp trẻ mở rộng vốn từ, nâng cao khả năng nghe hiểu và rèn luyện ngôn ngữ mạch lạc. Ngôn ngữ văn học trong sách còn góp phần làm giàu cảm xúc, trí tưởng tượng và khả năng diễn đạt biểu cảm của trẻ.

Như vậy, phát triển ngôn ngữ và làm quen với đọc không tồn tại độc lập mà cần được tổ chức tích hợp trong các hoạt động giáo dục mầm non. Việc kết hợp hài hòa hai lĩnh vực này không chỉ nâng cao hiệu quả phát triển ngôn ngữ mà còn góp phần hình thành nền tảng văn hóa đọc bền vững cho trẻ ngay từ những năm đầu đời.

2.2. Thực trạng phát triển ngôn ngữ và hình thành văn hóa đọc cho trẻ mầm non

2.2.1. Phạm vi và mẫu khảo sát

Chúng tôi tiến hành khảo sát tại 5 trường mầm non thuộc các xã, phường của thành phố Hải Phòng. Tổng số mẫu khảo sát gồm: 50 giáo viên mầm non, 50 phụ huynh, 200 trẻ mẫu giáo (thông qua quan sát trực tiếp trên lớp).

2.2.2. Công cụ khảo sát

Nghiên cứu sử dụng kết hợp nhiều công cụ khảo sát nhằm thu thập dữ liệu toàn diện và khách quan, bao gồm:

- Phiếu khảo sát giáo viên mầm non: thu thập thông tin về thực trạng phát triển ngôn ngữ của trẻ và việc tổ chức các hoạt động hình thành văn hóa đọc tại lớp.
- Phiếu khảo sát phụ huynh: thu thập thông tin về thói quen đọc sách của trẻ tại gia đình.
- Phiếu quan sát trẻ: ghi nhận các biểu hiện cụ thể về khả năng giao tiếp, sử dụng ngôn ngữ và mức độ hứng thú đọc sách của trẻ trong các hoạt động học tập và vui chơi tại trường.

2.2.3. Kết quả khảo sát

- Về điều kiện cơ sở vật chất liên quan đến phát triển ngôn ngữ và văn hóa đọc của trẻ: Thực hiện công văn số 496/SGDDĐT-GDĐT&DH của Sở GD&ĐT Hải Phòng về Hướng dẫn tổ chức Ngày sách và Văn hóa đọc Việt Nam, từ năm 2023 đến nay phần lớn các trường đều có góc sách, tranh truyện trong lớp. Các góc này đều được bố trí phù hợp với độ tuổi của trẻ và không gian lớp học. Một số trường xây dựng được thư viện riêng cho trẻ và bố trí cả không gian đọc ngoài trời.

- 90% trẻ có thể nghe và hiểu lời nói của cô giáo; trẻ biết sử dụng các mẫu câu đơn giản. Số trẻ có thể diễn đạt mạch lạc bằng lời nói chiếm 50%, Trẻ sử dụng vốn từ còn nghèo nàn, chưa phong phú.

- Số lượng sách, truyện trong lớp của trẻ chưa phong phú, đa dạng. Việc tổ chức cho trẻ đọc cũng chưa thường xuyên, liên tục. Khi tổ chức cho trẻ đọc, cô giáo cho trẻ tự chọn sách truyện để xem, đa số trẻ đều vui vẻ, hứng thú khi tham gia đọc sách tại góc sách truyện

- Khi được hỏi về thói quen đọc sách của trẻ ở nhà, các phụ huynh đều cho biết gia đình đều có sách, truyện cho trẻ, thỉnh thoảng mới cho trẻ xem sách. Cha mẹ cũng không thường xuyên đọc sách cho trẻ nghe.

2.3. Định hướng tổ chức các hoạt động giáo dục

2.3.1. Xây dựng môi trường giáo dục giàu tính ngôn ngữ, hình thành văn hóa đọc

Môi trường giáo dục giữ vai trò quyết định trong việc thúc đẩy sự phát triển ngôn ngữ và hình thành văn hóa đọc cho trẻ mầm non. Một môi trường giàu tính ngôn ngữ đọc không chỉ tạo điều kiện thuận lợi để trẻ thường xuyên tiếp xúc với lời nói và chữ viết, mà còn khơi dậy hứng thú, nhu cầu giao tiếp và tiếp cận sách một cách tự nhiên, tự nguyện.

Trước hết, môi trường vật chất trong lớp học cần được thiết kế theo hướng mở, thân thiện và giàu yếu tố chữ viết. Các góc hoạt động như góc thư viện, góc kể chuyện, góc chữ cái nên được bố trí hợp lý, sử dụng sách tranh, truyện tranh, thơ ca phù hợp với độ tuổi, hình ảnh rõ nét, ngôn ngữ trong sáng. Việc gắn nhãn chữ viết cho đồ dùng, đồ chơi, khu vực trong lớp giúp trẻ làm quen với chữ viết trong những tình huống gần gũi, qua đó hiểu được mối quan hệ giữa lời nói và chữ viết.

Bên cạnh môi trường vật chất, môi trường tâm lý - xã hội cũng có ý nghĩa đặc biệt quan trọng. Giáo viên cần xây dựng bầu không khí giao tiếp cởi mở, khuyến khích trẻ mạnh dạn nói lên suy nghĩ, cảm xúc và trải nghiệm cá nhân. Việc thường xuyên trò chuyện, đặt câu hỏi mở, lắng nghe và phản hồi tích cực giúp trẻ phát triển ngôn ngữ mạch lạc và hình thành thái độ tích cực đối với hoạt động đọc.

Ngoài ra, việc xây dựng môi trường giáo dục giàu tính ngôn ngữ, hình thành văn hóa đọc cần có sự phối hợp chặt chẽ giữa nhà trường và gia đình. Khuyến khích phụ huynh đọc sách cùng trẻ tại nhà, tạo thói quen tiếp xúc với sách hằng ngày sẽ góp phần mở rộng môi trường ngôn ngữ cho

trẻ, từ đó hình thành nền tảng vững chắc cho sự phát triển ngôn ngữ và văn hóa đọc ngay từ lứa tuổi mầm non.

2.3.2. Đa dạng hóa hoạt động giáo dục

Đa dạng hóa hoạt động giáo dục là định hướng quan trọng nhằm nâng cao hiệu quả phát triển ngôn ngữ và hình thành văn hóa đọc cho trẻ mầm non. Việc tổ chức các hoạt động giáo dục phong phú, linh hoạt không chỉ đáp ứng nhu cầu, hứng thú và khả năng khác nhau của trẻ, mà còn tạo điều kiện để trẻ được trải nghiệm, giao tiếp và sử dụng ngôn ngữ trong nhiều tình huống thực tiễn.

Trước hết, cần đa dạng hóa hình thức tổ chức hoạt động thông qua việc kết hợp hài hòa giữa hoạt động học có chủ đích, hoạt động vui chơi, hoạt động trải nghiệm và các hoạt động sinh hoạt hằng ngày. Trong mỗi hình thức, giáo viên cần lồng ghép các yếu tố phát triển ngôn ngữ và làm quen với đọc như kể chuyện, đọc sách, đàm thoại, đóng vai, chơi trò chơi ngôn ngữ... nhằm giúp trẻ sử dụng ngôn ngữ một cách tự nhiên, chủ động.

Bên cạnh đó, nội dung hoạt động giáo dục cần được đa dạng hóa theo hướng gắn với chủ đề gần gũi với đời sống của trẻ và phù hợp với đặc điểm phát triển từng độ tuổi. Việc khai thác các tình huống thực tế, các câu chuyện, bài thơ, tranh ảnh quen thuộc giúp trẻ dễ tiếp nhận, hứng thú tham gia và phát triển khả năng diễn đạt.

Ngoài ra, đa dạng hóa hoạt động giáo dục còn thể hiện ở việc tăng cường sự tham gia tích cực của trẻ thông qua các hoạt động nhóm, hoạt động cá nhân và hoạt động tương tác với giáo viên, bạn bè. Sự linh hoạt trong tổ chức hoạt động sẽ góp phần tạo môi trường học tập sinh động, thúc đẩy sự phát triển ngôn ngữ và hình thành thói quen đọc sách cho trẻ mầm non một cách bền vững.

2.3.3. Tích hợp ngôn ngữ qua nghệ thuật và trò chơi

Trong giáo dục mầm non, ngôn ngữ không nên là một “môn học” tách biệt với những quy tắc khô khan. Thay vào đó, việc tích hợp ngôn ngữ thông qua các hoạt động nghệ thuật và trò chơi đang trở thành xu hướng tất yếu, giúp trẻ phát triển vốn từ một cách tự nhiên và bền vững nhất. Từ “nghe” đến “thấu hiểu” qua lăng kính nghệ thuật. Nghệ thuật (hội họa, âm nhạc, kịch nghệ) chính là ngôn ngữ đầu tiên của trẻ em trước khi chúng biết đọc, biết viết. Khi một đứa trẻ vẽ một bức tranh, đó là lúc trẻ đang “kể” một câu chuyện.

Việc giáo viên khuyến khích trẻ thuyết minh về tác phẩm của mình: “Con đang vẽ ai đây?”, “Tại sao con lại chọn màu sắc này?” chính là quá trình chuyển đổi từ tư duy hình ảnh sang ngôn ngữ nói. Lúc này, ngôn ngữ không còn là sự bắt chước máy móc mà là công cụ để trẻ bộc lộ cái “tôi” cá nhân. Bên cạnh đó, âm nhạc với những bài ca dao, đồng dao có tính vần điệu cao giúp trẻ nhạy bén hơn với ngữ âm. Việc kết hợp vận động cơ thể theo nhịp điệu bài hát giúp trẻ ghi nhớ cấu trúc câu một cách vô thức nhưng cực kỳ khắc sâu.

Trò chơi là môi trường “thực hành” ngôn ngữ lý tưởng. Các nhà tâm lý học giáo dục khẳng định: “Chơi là công việc của trẻ em”. Khi tham gia vào các trò chơi đóng vai (nhập vai bác sĩ, bán hàng, gia đình...), trẻ buộc phải sử dụng ngôn ngữ để tương tác, đàm phán và giải quyết vấn đề với bạn chơi. Thông qua trò chơi, vốn từ vựng của trẻ được mở rộng theo hệ thống và có ngữ cảnh cụ thể.

Tích hợp ngôn ngữ qua nghệ thuật và trò chơi không chỉ giúp trẻ vượt qua rào cản về giao tiếp mà còn hình thành nên những tâm hồn nhạy cảm và giàu cảm xúc. Khi trẻ yêu thích việc diễn đạt và tự tin với tiếng nói của mình, đó chính là nền móng vững chắc nhất cho văn hóa đọc và khả năng tự học trong tương lai.

2.3.4. Nâng cao năng lực và nhận thức của giáo viên về phát triển ngôn ngữ và văn hóa đọc cho trẻ.

Giáo viên là yếu tố then chốt quyết định chất lượng tổ chức các hoạt động phát triển ngôn ngữ và làm quen với văn hóa đọc cho trẻ mầm non. Giáo viên không chỉ là người tổ chức, định hướng hoạt động giáo dục mà còn là hình mẫu ngôn ngữ, người truyền cảm hứng đọc và tạo dựng môi trường học tập giàu tính ngôn ngữ cho trẻ.

Trước hết, cần nâng cao nhận thức và năng lực chuyên môn của giáo viên về vai trò của phát triển ngôn ngữ và văn hóa đọc trong giáo dục mầm non. Giáo viên cần được trang bị hệ thống kiến thức khoa học về đặc điểm phát triển ngôn ngữ của trẻ, phương pháp tổ chức hoạt động làm quen với đọc phù hợp với từng độ tuổi, cũng như khả năng tích hợp nội dung này vào các hoạt động giáo dục hằng ngày.

Bên cạnh đó, cần chú trọng phát triển kỹ năng thực hành sư phạm, đặc biệt là kỹ năng giao tiếp, kể chuyện, đọc sách diễn cảm, đặt câu hỏi gợi mở và tổ chức các hoạt động tương tác ngôn ngữ với trẻ. Thông qua các hình thức bồi dưỡng đa dạng như tập huấn chuyên đề, sinh hoạt chuyên môn, dự giờ, rút kinh nghiệm và nghiên cứu bài học, giáo viên có cơ hội học hỏi, chia sẻ kinh nghiệm và nâng cao chất lượng giảng dạy.

Ngoài ra, cần gắn với đổi mới phương pháp và ứng dụng công nghệ thông tin trong việc phát triển ngôn ngữ và hình thành văn hóa đọc của trẻ. Việc khai thác các học liệu số, sách điện tử, phần mềm hỗ trợ đọc sách sẽ góp

phần nâng cao hiệu quả tổ chức hoạt động, đồng thời đáp ứng yêu cầu đổi mới giáo dục trong bối cảnh hiện nay.

Như vậy, việc nâng cao năng lực và nhận thức của giáo viên cần được thực hiện thường xuyên, có hệ thống, nhằm tạo đội ngũ giáo viên vững về chuyên môn, linh hoạt về phương pháp và giàu năng lực tổ chức các hoạt động phát triển ngôn ngữ và văn hóa đọc cho trẻ mầm non.

3. KẾT LUẬN

Phát triển ngôn ngữ và hình thành văn hóa đọc cho trẻ mầm non là nhiệm vụ quan trọng, mang tính nền tảng trong giáo dục mầm non, góp phần hình thành năng lực giao tiếp, tư duy và thói quen học tập tích cực cho trẻ. Việc tổ chức các hoạt động giáo dục theo hướng tích hợp, xây dựng môi trường giàu tính ngôn ngữ, đa dạng hóa hình thức tổ chức hoạt động và chú trọng đào tạo, bồi dưỡng giáo viên có ý nghĩa quyết định đối với hiệu quả giáo dục. Thực tiễn cho thấy, khi trẻ được thường xuyên tiếp xúc với sách và tham gia các hoạt động phát triển ngôn ngữ phù hợp, hứng thú đọc và năng lực ngôn ngữ của trẻ được nâng cao rõ rệt. Do đó, cần tiếp tục quan tâm đầu tư, triển khai đồng bộ các giải pháp nhằm phát triển ngôn ngữ gắn với hình thành văn hóa đọc cho trẻ mầm non nhằm đáp ứng yêu cầu đổi mới giáo dục hiện nay.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- [1] Bộ Giáo dục và Đào tạo (2021), *Chương trình giáo dục mầm non*, Nxb Giáo dục Việt Nam, Hà Nội.
- [2] Bộ Giáo dục và Đào tạo (2020), *Hướng dẫn thực hiện chương trình giáo dục mầm non theo quan điểm phát triển toàn diện*, Nxb Giáo dục Việt Nam, Hà Nội.
- [3] Nguyễn Ánh Tuyết (2016), *Giáo dục học mầm non*, Nxb Đại học Sư phạm, HN.
- [4] Lê Thị Bắc Lý, Đinh Thanh Tuyền (2023), *Giáo trình Tiếng việt và phương pháp phát triển ngôn ngữ cho trẻ mầm non*, Nxb Đại học Sư phạm, Hà Nội.
- [5] Nguyễn Thị Thu Hương (2021), *Xây dựng môi trường giáo dục phát triển ngôn ngữ cho trẻ mầm non*, Tạp chí Khoa học Giáo dục Việt Nam, số 54, tr. 67 - 72.
- [6] Trần Thị Minh Phương (2022), *Văn hóa đọc và việc hình thành thói quen đọc cho trẻ mầm non*, Tạp chí Giáo dục Mầm non, số 3, tr. 18 - 22.